

29 Μαΐου 2017

Βλάσης Τσοτσώνης: «Ο Ζωγράφος των Αγγέλων»

[/ Πεμπτούσια](#)

image not found or type unknown

Εκτός από τις αγιογραφικές και ψηφιδωτές συνθέσεις ο καλλιτέχνης παρουσίασε για πρώτη φορά το 1998 μια σειρά αγγέλων ζωγραφισμένων σε πλεξιγκλάς, με διακοσμητικές ξυλόγλυπτες βάσεις (υάκινθοι). Ο πρωτότυπος συνδυασμός ενός σύγχρονου υλικού υποδοχής και ενός θέματος που έλκει τη φόρμα του από τη βυζαντινή τέχνη καταλήγει σε ένα σύγχρονο έργο, που θα προσδώσει έκτοτε στον δημιουργό του ένα αναγνωρίσιμο αισθητικό στίγμα, καθώς και τον εύστοχο χαρακτηρισμό του «Ζωγράφου των Αγγέλων».

Ὁ ἈΡΧ. ΓΑΒΡΙΗΛ
ΠΑΣΧΩΣΑΝ ΤΟ ΠΑΙΔΙΟΝ.

ΔΕΗΣΙΣ ΟΙΚΟΥ ΚΩΝ/ΝΣ-ΕΥΑΓΓΕΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΤΗΣ ΣΤΑΜΑΤΙΣ Κ. ΙΩΑΝΝΑΣ

Τα συγκεκριμένα έργα εντάσσονται πλέον σε μια σύγχρονη κοσμική θεματική, όπου τίθεται το μεταφυσικό ερώτημα της θέσης του ανθρώπου έναντι του θανάτου. Οι άγγελοι του Β. Τσοτσώνη, εγκαταλείποντας τη «νοερή, αικίνητη, αυτεξούσια και ασώματη» φύση τους, αποκτούν ιδανικές μορφές και ευαγγελίζονται τη σωτηρία του ανθρώπου μέσα σε μια απρόσμενη μεταφορική αντιπαράθεση, όπου κυριαρχεί το φως μιας υπαρξιακής κοσμοθεωρίας που έχει την αφετηρία της στη χριστιανική Ορθοδοξία.

Στα κοσμικά έργα του ζωγράφου εντάσσονται και οι δύο μεγάλες ψηφιδωτές συνθέσεις που κοσμούν από το 1999 την είσοδο του γραφείου του Δημάρχου στο Δημαρχείο των Αθηνών, με θέματα τη θεά Αθηνά - Ειρήνη του Κόσμου και τον Άγιο Διονύσιο τον Αρεοπαγίτη, προστάτη και πολιούχο της πόλεως. Αποτελούν τα δύο μέρη ενός έργου που καλύπτει χρονικά την ιστορία της πόλης, από το μυθολογικό της παρελθόν έως τους νεότερους χρόνους. Ο Β. Τσοτσώνης ακολουθεί το έργο των Φ. Κόντογλου και Γ. Γουναρόπουλου -που είχαν κοσμήσει το Δημαρχιακό Μέγαρο στα τέλη της δεκαετίας του 1930- επιλέγοντας να αναμετρηθεί με μια απαιτητική τεχνική, αυτή του ψηφιδωτού, και να δώσει ένα έργο συναφούς θεματικής αλλά διαφορετικής τεχνοτροπίας.

Στο αβιογρσφικό του έργο, στο οποίο επικεντρώνεται η παρούσα έκδοση, ο Β. Τσοτσώνης, με πηγαίο ταλέντο και έμπνευση, θεωρητική κατάρτιση και μεθοδική και άρτια εκτέλεση, παρουσιάζει δημιουργίες που χαρακτηρίζονται από ανανεωτική πνοή. Εύλογο θα αναρωτηθεί κανείς πώς καταφέρνει ο δημιουργός να ξεπεράσει τους αυστηρούς περιορισμούς των εικονογρσφικών τύπων και να παρουσιάσει ένα νέο ύφος. Μελετώντας κανείς τις επιφάνειες των ναών, των παρεκκλησίων καθώς και των υπόλοιπων χώρων που χρόνια τώρα ιστορεί, παρατηρεί το ζωγρσφικό του στίγμα, διακριτό και στον πιο ανύποπτο θεατή.

Στη δημιουργία αυτού του ξεχωριστού ύφους εντοπίζουμε τρία στοιχεία που χαρακτηρίζουν το έργο του: την ξεκάθαρη φόρμα και τη δύναμη του χρώματος,

την τονισμένη λειτουργία του φωτός, καθώς και τις ευρηματικές εικονογραφικές λύσεις, που περιλαμβάνουν στοιχεία από την τοπική ιστορία. Με αυτά τα μέσα ο Β. Τσοτσώνης αποβλέπει στο να μεταφέρει, μέσω της αγιογραφίας, την οπτική έκφραση του βιώματος του πιστού, ώστε αυτή να αποτελέσει τη μαρτυρία της ζώσας Εκκλησίας του Χριστού.

Αναλυτικότερα, μπορούμε να παρακολουθήσουμε, από τα προκαταρκτικά σχέδια έως την τελική σύνθεση, το στιβαρό σχέδιο, που επιτυγχάνει να δώσει μια ισορροπημένη σχέση μεταξύ των μορφών, καθώς και τη χρήση μιας χαρακτηριστικής χρωματικής παλέτας, που σε ένα βαθμό θα μπορούσαμε να πούμε ότι τοποθετείται «εκτός παράδοσης».

Η αγάπη του καλλιτέχνη για το κόκκινο χρώμα (καρμίνη) και το βιολετί συνδέεται

σαφώς με την πρόθεση να δημιουργήσει ένα χρωματικό περιβάλλον που, μαζί με το σίγουρο και πειθαρχημένο σχέδιο, θα ελκύσει το βλέμμα του πιστού και θα εγείρει το συναίσθημα. Η συχνή χρήση τους ως ιδιαίτερων χρωματικών στοιχείων έχει, επίσης, ως αποτέλεσμα την άμεση αναγνώριση του ζωγραφικού ύφους του δημιουργού. Η χρωματική πανδαισία στη ζωγραφική του προσδίδει στα αναγνωρίσιμα πρότυπα της βυζαντινής παράδοσης μια νέα δυναμική που αποποιείται τη βαρύτητα της μνημειακότητας.

Η χρωματική γκάμα που επιλέγει ο αγιογράφος συνεργάζεται με την περίσσεια φωτός στις τοιχογραφικές παραστάσεις που φιλοτεχνεί. Συνδέεται τόσο με την προσωπική του αναζήτηση, καθώς πορεύεται «από το σκοτάδι στο Φως», όσο και με την ορθόδοξη θεολογία. Ως αποτέλεσμα, σε πλείστες συνθέσεις του, οι λαμπερές ανταύγειες του χρυσού βάθους και των φωτοστέφανων, τα ψιμύθια στα πρόσωπα και τα λάμματα στα ενδύματα παραπέμπουν στο «Άκτιστο Φως» του Θεού και εντείνουν την αίσθηση της παρουσίας του.

Ὁ ἄΓΙΟΣ

ΠΑΪΣΙΟΣ

Ὁ ἈΓΟΡΕΥΤΗΣ

ΝΑ ΖΕΙΤΕ
50 ΚΑΝΙΑ
ΤΗΣ ΑΓΡΑΦΗΣ
ΔΙΟΧΟΛΟΥΣ
ΕΣΧΗΡΕΤΙ
ΔΕ Η ΠΙΣΤΙ
ΔΗΥΤΕΡΑ
ΝΑΝ ΛΑΧΙ
ΡΙΣΤΙΑ

Το έργο του Β. Τσοτσώνη υπομνηματίζει πιστά τα ιερά κείμενα και τις Γραφές. Ταυτόχρονα, ο αγιογράφος αναζητεί συνθετικά στοιχεία για να συνδέσει την εικονογραφία με τον σύγχρονο κόσμο. Ως αποτέλεσμα, εντάσσει συχνά ένα νέο «σκηνικό» πλαίσιο μέσω του οποίου προβάλλει την τοπική ιστορία και τη συνδέει με την πίστη. Έχει πλήρη αντίληψη της σημαντικής λειτουργίας του οπτικού στοιχείου στον χώρο. Η ενσωμάτωση εικόνων της συλλογικής εμπειρίας των πιστών στις παραστάσεις αποσκοπεί στο να ενισχύσει τη συμμετοχική παρουσία τους. Οι σκηνές που ζωγραφίζει ο Β. Τσοτσώνης, εκτός από τις μορφές των αγίων και των αγγέλων, περιλαμβάνουν νεομάρτυρες και φυσικά τοπόσημα, που ενισχύουν την αίσθηση των πιστών ότι αποτελούν μέλη της ίδιας κοινότητας. Στο πλαίσιο αυτό καταφέρνει να εντάξει την παράδοση του τόπου στο εκάστοτε εικονογραφικό πρόγραμμα.

Ο ζωγράφος κάνει αναφορά στην πλούσια λαϊκή παράδοση μελετώντας προγενέστερους εικονογραφικούς τύπους και αναδιφώντας στις κειμενικές πηγές, από τις οποίες αντλεί την έμπνευση. Αξιοποιεί παράλληλα τη σχεδιαστική του δεινότητα, έχοντας πλήρη έλεγχο των εκφραστικών του μέσων. Ως αποτέλεσμα, οι κατάγραφες επιφάνειες ζωντανεύουν και με εύληπτο τρόπο αφηγούνται την ορθόδοξη πίστη και την ιστορία του Ελληνισμού.

Στις πολυπρόσωπες συνθέσεις του καλλιτέχνη, με το λιτό, στιβαρό σχέδιο και τα εκφραστικά πρόσωπα, σπάνια παρατηρείται το στοιχείο της υπερβολής, παρά μόνο για να τονιστεί η υπέρβαση, ενώ ο πλούσιος σκηνικός διάκοσμος επιτρέπει την ενίσχυση της αφηγηματικότητας. Η επιλογή των χρωμάτων του ξεφεύγει από τα αναμενόμενα γαιώδη και περιλαμβάνει ενδιάμεσα και συμπληρωματικά. Σε συνδυασμό με τον έντονο συμβολισμό του χρυσού και την ανάδειξη της καρμίνας και της βιόλας, το χρωματικό αποτέλεσμα γίνεται πιο φωτεινό και αποκτά θριαμβευτικό χαρακτήρα προς δόξαν Θεού. Κάθε έργο του χαρακτηρίζεται από μοναδικότητα, στην οποία συμβάλλουν η αρχιτεκτονική και η ιστορία.

Ο Β. Τσοτσώνης διακονεί την ιερή τέχνη της αγιογραφίας με καλλιτεχνική δεξιότητα και απaráμιλλη τεχνική. Στηρίζεται στα γερά θεμέλια της ορθόδοξης θεολογίας, σχεδιάζοντας και εκτελώντας εικονογραφικά προγράμματα που συνδέουν το εκκλησίασμα των ναών που ιστορεί με τη ζώσα παράδοση της Εκκλησίας. Δομεί όλη την καλλιτεχνική του δραστηριότητα γύρω από την προσέγγιση του θείου από τον άνθρωπο.